
Arkivsak-dok.	20/04027-45
Saksbehandler	Reidun Solli Skjørestad

Saksgang	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	17.03.2022	13/22
Kommunestyret	28.03.2022	13/22

Saksframlegg

Ny sluttbehandling av detaljregulering for Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsfelt, planid 201503

Forslag til vedtak:

Gjesdal kommune vedtar detaljregulering for Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsfelt, planid 201503 i tråd med kart dat. 04.01.21 og 20.01.21 og bestemmelser sist rev. 09.02.22.

Vedtaket er fattet med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-12.

Bakgrunn for saken:

Formannskapet vedtok i møte 04.06.20 at forslaget til reguleringsplan for Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsområde skulle utlegges til høring og offentlig ettersyn. Saken med vedlegg ligger her:

https://innsyn.onacos.no/gjesdal/wfinnsyn.ashx?response=journalpost_detaljer&journalpostid=2020010324&

Reguleringsplanen var ute til offentlig ettersyn fra 25. juni – 25. august 2020 og i etterkant av dette var planen ute til begrenset høring til Fylkeskommunen (det var mottatt innsigelse fra seksjon for kulturarv).

Reguleringsplanen ble framlagt for formannskapet til 2. gangsbehandling i møte 22.03.21. Formannskapet vedtok at: «*Saken utsettes. Ordfører og kommunedirektør tar initiativ til et dialogmøte med grunneierne og Forsvarsbygg.*» Saken med vedlegg ligger her:

<https://opengov.360online.com/Meetings/GJESDAL/Meetings/Details/214947?agendaltemId=201124>

Det ble avholdt et Teams-møte der Forsvarsbygg, representanter for grunneierne, Gjesdal bondelag, ordføreren og administrasjonen deltok.

Reguleringsplanen ble framlagt for formannskapet på nytt i møte den 02.09.21. Formannskapet vedtok at det skulle legges inn et nytt rekkefølgekrav om rydding av område H350, brann- og eksplosjonsfare, innen 10 år. Saken med protokollen og vedlegg ligger her:

<https://opengov.360online.com/Meetings/GJESDAL/Meetings/Details/214950?agendaltemId=201600>

Reguleringsplanen ble sendt på ny, begrenset høring 04.10.21, med nytt rekkefølgekrav.

Forsvarsbygg reiste **innsigelse** mot rekkefølgekravet.

Planen ble framlagt for formannskapet til ny behandling i møte 25.11.21. Formannskapet bad kommunedirektøren om å innlede dialog med Forsvarsbygg med tanke på om innsigelsen kan trekkes. Saken med saksprotokoll ligger her.

<https://opengov.360online.com/Meetings/GJESDAL/Meetings/Details/214952?agendaltemId=202084>

Kommunedirektøren og ordføreren har hatt drøftingsmøte med Forsvarsbygg i et møte arrangert av Statsforvalteren. Forsvarsbygg fant ikke grunnlag for å trekke innsigelsen.

Reguleringsplanen framlegges for formannskapet og kommunestyret til sluttbehandling.

Saken er omskrevet og supplert noe etter den forrige behandlingen. Store deler av saksopplysningene er omtrent like sakene som er framlagt tidligere.

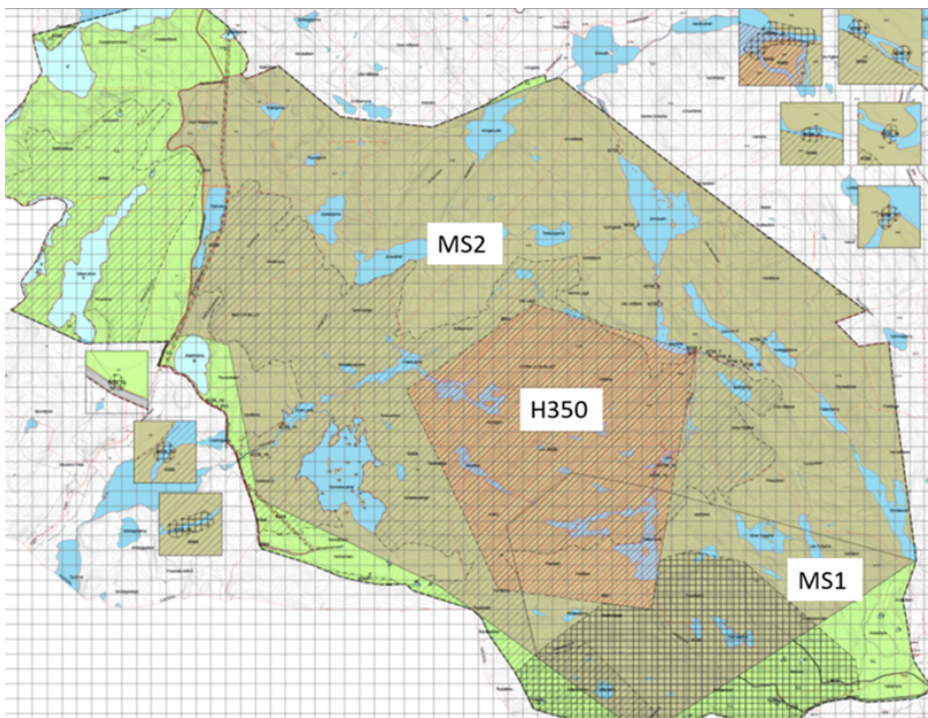
Saksopplysninger

Planforslaget

Reguleringsplanen for Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsfelt ble mottatt fra Asplan Viak AS som har sendt den inn pva. Forsvarsbygg.

Planen omfatter et areal på 17,5 km² (17500 dekar) som ligger sørvest i kommunen. Planområdet grenser til Time kommune i vest og Bjerkreim kommune i sør.

Området omfattes av en gjeldende reguleringsplan, Skytefelt Sikveland/Jolifjell, planid 19870003, vedtatt i 1987, som tilrettelegger for skyte- og øvingsområder m.m. Den nye reguleringsplanen legger til rette for skytebaner og nye bygg i forbindelse med at bruken av området vil starte opp igjen.

Plankartet, Time kommune og Sikvalandsvegen i vest. Bjerkreim kommune og Måkaknuten vindkraftverk (kryss-skravur) i sør. Avkjørselen går ut på E39 i sørøst. Kartet ligger også som vedlegg til saken. (Områdebenevnelsene er forsterket fordi teksten under viser til disse).

Områdene til forsvaret er delt i to:

MS1 Skytefelt - øvingsområde, er et begrenset område som ligger i den søndre delen av planen (avgrenset med linjer som går på tvers av hensynssonene). I dette området tillates det veier, skytebaner og øvrige anlegg og alle typer militær trening og utdanning, jf. bestemmelsenes pkt. 4.3.

MS2 øvingsområde, i nord og vest, utgjør resten av området. Innenfor MS2 tillates aktivitet knyttet til militær trening og utdanning, herunder bruk av løsmunisjon. Det tillates ikke anlagt skytebaner her, men denne delen av planområdet er sikkerhetssoner under skarpskyting. Forsvaret har av sikkerhetsmessige grunner, rett til å styre sivil bruk av området under pågående skyting, jf. pkt. 4.4 i bestemmelsene.

Felles for begge områdene er at det tillates oppført de bygninger og anlegg som er nødvendige for forsvarets drift av feltet, jf. reguleringsbestemmelsenes pkt. 4.2.

Det er en rekke hensynssoner innenfor området, og enkelte hensynssoner overlapper hverandre, noe som gjør det krevende å tolke kartet og avklare konsekvensen av bestemmelsene sammen med hensynssonene. Følgende hensynssoner finnes i kartet, jf. bestemmelsenes pkt. 6:

- H310 Ras- og skredfare er vist som eget plankart. Bygging i disse områdene krever egen rasvurdering.
- H350 Brann- og eksplosjonsfare. Dette er områder med mulig eksplosivrester (blindgjengere). Området er vist med røde skråstreker. Det er sperret av og markert med varselskilt.
- H370 Høyspenningsanlegg. Dette er ei eksisterende kraftlinje.
- H560 Bevaring naturmiljø. Dette er naturtype vurdert som svært viktig (verdi A), kystlynghei. I planbeskrivelsen framgår det at skjøtsel av kystlynghei for Forsvarets del, kan skje ved brenning eller beiting, men med unntak av den delen som ligger innenfor blindgjengerområdet (hensynssone H350). I området er det også registrert en hubro-lokalitet, denne ligger innenfor både H560 og H350.

- H730 Båndlegging etter lov om kulturminner
- H740 Båndlegging etter andre lover. (Dette er området der det er gitt konsesjon for Måkaknuten vindkraftverk og der det er etablert vindturbiner).

Iht. avtale med grunneierne har det vært skyteforbud i feltet mellom 15. mai og 15. august av hensyn til beitende husdyr. Videre er Forsvarets rett til å bruke feltet til øvelser begrenset til 50 dager pr. år, med mulighet til utvidelse til 60 dager pr. år.

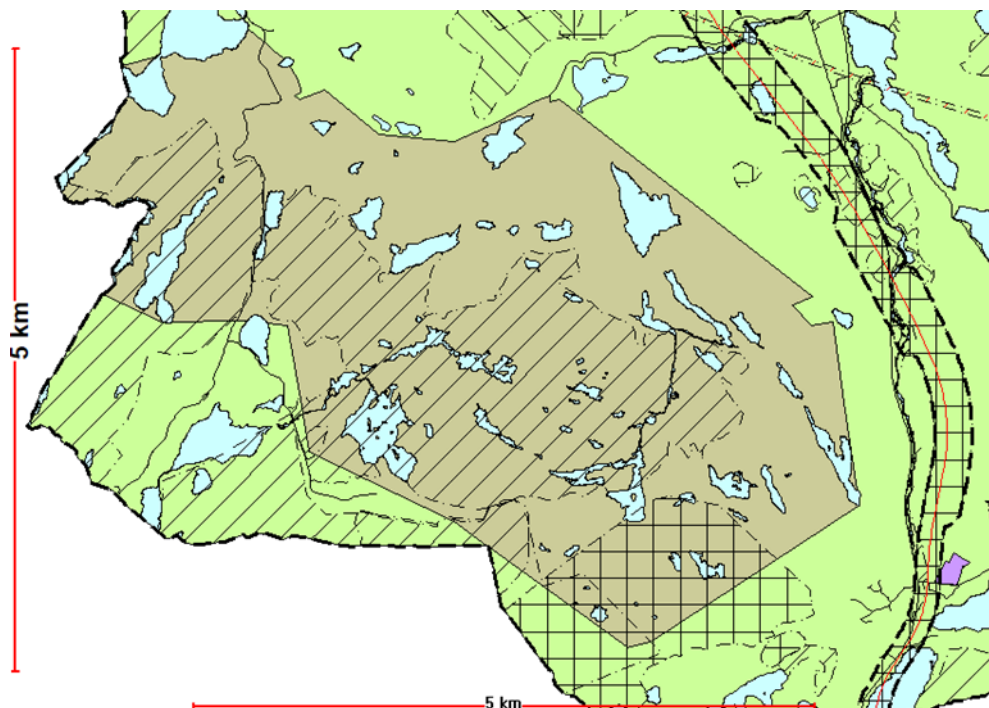
Det foreligger fagrapporter for naturforhold, og grunn- og vannforurensning. Disse er ikke vedlagt denne saken, men kan framlegges ved behov.

Hensikten med reguleringsplanen

Hensikten med reguleringsplanen er å legge til rette for Forsvarets endrede behov. Planen erstatter den gjeldende reguleringsplanen. Området vest for fylkesvegen/Sikvalandsvegen endres fra formål forsvaret til LNF-formål.

Forholdet til overordnede planer

Reguleringsplanen er i hovedsak i tråd med kommuneplanen, med unntak av området i vest for Sikvalandsvegen, som endres til LNF-formål.

Utsnitt fra kommuneplanen. Området vest for Sikvalandsvegen er avsatt til forsvaret (beige farge) i kommuneplanen, men ikke i den nye reguleringsplanen. (Stiplede linjer i øst viser avgrensning av kommunedelplanen for E39 Lyngdal vest – Ålgård).

Kommunedelplanen for E39 Lyngdal vest – Ålgård ble vedtatt i mai 2021 og korridoren i Søylandsdalen, som vises på kartet over, ble valgt.

Forholdet til tilgrensende reguleringsplaner:

Reguleringsplanen for Sikvaland/Jolifjell grenser ikke til noen vedtatte reguleringsplaner. Forslaget til reguleringsplan for E39 Bue-Ålgård (planid 202001) overlapper reguleringsplanen for Sikvaland/Jolifjell i krysset mot dagens E39 på Søyland.

Søknad om utslippstillatelse

Forsvarsbygg har søkt Miljødirektoratet om utslippstillatelse i forbindelse med endret bruk av området. Miljødirektoratet ønsker ikke å behandle søknaden før kommunen har vedtatt reguleringsplanen.

Tidligere behandlinger

Formannskapet behandlet forslaget til reguleringsplan første gang i sak 046/20 i møte den 04.06.20 og vedtok at planforslaget kunne utlegges til høring og offentlig ettersyn. Det ble åpnet for at rådmannen kunne foreta noen mindre justeringer av plandokumentene før utleggelse.

Reguleringsplanen ble framlagt for formannskapet til 2. gangsbehandling i sak 15/21 i møte 22.03.21. Formannskapet vedtok at: *«Saken utsettes. Ordfører og kommunedirektør tar initiativ til et dialogmøte med grunneierne og Forsvarsbygg.»*

Reguleringsplanen ble framlagt for formannskapet på nytt i sak 49/21 i møte den 02.09.21. Formannskapet fattet følgende vedtak:

«Gjesdal kommune mener at reguleringsplanen for Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsfelt, planid 201503, kart dat. 20.01.21 og bestemmelser sist rev. 16.08.21, ikke gir et godt nok kompromiss mellom Forsvarets behov og hensynet til grunneiere og naturmangfoldet. Kommunen mener at området avsatt til sikrings-, støy- og faresone, brann- og eksplosjonsfare, H350, må ryddes slik at dette kan frigjøres for skjøtsel av kystlynghei og sikker ferdsel for dyr og mennesker.

Reguleringsplanen sendes i retur til administrasjonen. Det legges inn et nytt rekkefølgekrav i bestemmelsene under pkt. 7: «Innen 10 år fra reguleringsplanen er vedtatt skal område H350, brann- og eksplosjonsfare, ryddes på en slik måte at kystlyngheia kan skjøttes ved brenning. Gjerdene rundt området skal fjernes og området skal kunne benyttes til friluftsliv og beite.»

Endringen i bestemmelsene sendes på begrenset høring til Forsvaret. Deretter legges planen fram for ny politisk behandling.»

Forsvarsbygg reiste innsigelse til rekkefølgekravet.

Reguleringsplanen ble framlagt for formannskapet på nytt i sak 72/21 i møte den 25.11.21. Formannskapet fattet følgende vedtak:

«Formannskapet viser til reguleringsplan for Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsfelt, planid 201503 med kart dat. 20.01.21 og bestemmelser sist revidert 10.09.21.

Forsvarsbygg har reist innsigelse til reguleringsbestemmelsenes pkt. 7, Rekkefølgekrav, med følgende formulering: «Innen 10 år fra reguleringsplanen er vedtatt skal område H350, brann- og eksplosjonsfare, ryddes på en slik måte at kystlyngheia kan skjøttes ved brenning. Gjerdene rundt området skal fjernes om området skal kunne benyttes til friluftsliv og beite.»

Formannskapet ber kommunedirektøren og ordfører om å innlede dialog med Forsvarsbygg med tanke på at innsigelsen kan trekkes. Dersom det ikke oppnås enighet legges planen fram for Statsforvalteren til drøftingsmøte, ev. mekling.

Reguleringsplanen legges fram for formannskapet og kommunestyret til sluttbehandling når resultatene fra drøftingsmøtet og ev. mekling, foreligger».

Endringer i kart og bestemmelser

Endringene i plankartet og bestemmelsene etter førstegangsbehandling, gjelder i hovedsak kartmessige registreringer av kulturminner med hensynssoner og bestemmelser til disse i pkt.

6.5. Dette på bakgrunn av innsigelse fra Rogaland fylkeskommune v/seksjon for kulturarv, en innsigelse som nå er trukket.

På bakgrunn av formannskapetets vedtak i møte den 02.09.21, ble det lagt inn et nytt rekkefølgekrav i pkt. 7 i bestemmelsene. Dette kravet vises som rødt og overskrevet i de vedlagte bestemmelsene. Det er etter den siste politiske behandlingen og dialog med Forsvarsbygg, gjort en liten justering i pkt. 6.2 (presisering om at brenning er forbudt i H350) og 6.4 (ordet «skjøtselsplan» er lagt inn). Endringene er vist med rød skrift.

Høringsuttalelser med kommunedirektørens kommentarer

Reguleringsplanen ble annonsert i Gjesdalbuen 25.06.20 og brev ble sendt offentlige instanser, grunneiere og naboer. Frist for innspill ble satt til 25.08.20. Det ble mottatt uttalelse fra: Gjesdal Bondelag, grunneierne i Sikveland/Jolifjell skyte- og øvingsområde, Brit og Njål Vold (grunneier for 31/25), Fylkesmannen i Rogaland (nå Statsforvalteren), Rogaland fylkeskommune (regionalplanavdelingen og seksjon for kulturarv), Stavanger maritime museum, Nye veier, Statens vegvesen, IVAR IKS og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Forsvarsbygg har kommentert uttalelsene det vises til over, i notat dat. 17.09.20. Notatet ligger vedlagt saken og det er referert fra dette i vurderingene nedenfor.

Reguleringsplanen ble sendt på begrenset høring til Rogaland fylkeskommune, seksjon for kulturarv etter at automatisk freda fangstanlegg var lagt inn i plankartet. Fylkeskommunen trakk innsigelsen i brev av 26.01.21.

Uttalelsene nevnt over er referert og kommentert under, og de ligger vedlagt saken i sin helhet. Uttalelsene til begrenset høring til 04.10.21, ligger ca. fra side 11.

A1 Gjesdal Bondelag, 25.08.20

Bondelaget skriver at de støtter rådmannens vurderinger om at Forsvaret må rydde bombekasterfeltet som er avsluttet (MS1), og forventer at dette vil gi Forsvaret sikker og god tilgang til område MS1 skytefelt - øvingsområdet. Det vises til at området dermed kan benyttes til beite uten fare for å gå på en blindgjenger, og at kystlyngheia i området som er klasse A (mest verdifull) kan brennes, stelles og restaureres. Bondelaget stiller spørsmål ved om det inngjerdede bombeområdet kan ryddes og tilbakeføres slik at hver grunneier kan benytte sin del av området. De mener at Forsvaret dobbeltkommuniserer når området kan beites, men at ferdsel er forbudt.

Gjesdal Bondelag ønsker at reguleringsbestemmelsene endres til også å beskrive landbrukets behov, blant annet beiting og stell av kystlynghei. Det vises til at landbruket ikke er nevnt i formålet med planen, pkt. 1, på tross av at landbruket er hovedbrukeren av området. Bruksbegrensningene ønskes innarbeidet i planen, skyteforbud fra 15. mai til 15. august og maksimalt 50 dagers bruk pr. år (60 dager i helt spesielle tilfeller).

Bondelaget er kritisk til bestemmelsenes pkt. 4.2 som medfører at «Forsvaret gjør som de vil» i hele reguleringsområdet og ikke bare i MS1 som i de gamle reguleringsbestemmelsene. De mener for øvrig at pkt. 4.2.2 må endres slik at fritidsbebyggelsen kan videreføres, og at teksten i pkt. 5, for landbruks-, natur- og friluftsmål, må gjelde hele planområdet.

Til sist skriver Gjesdal bondelag at de støtter rådmannens uro angående miljø og natur. Planen gir også støy og tungmetaller i et stort beiteområde for husdyr.

Kommunedirektørens kommentar, med kommentarer fra Forsvarsbygg (overskriftene følger overskriftene i notat fra Forsvarsbygg):

Blindgjengerfelt (H350) bør ryddes og saneres:

Kommunedirektøren legger til grunn at Gjesdal bondelag mener området med hensynssone H350, når de vises til bombekasterområdet. Dette området er inngjerdet, og det er på kartet vist med rød skråkravur. Selv om kommunen ønsker at området «frigis» til beite, brenning og friluftsliv, kan ikke kommunedirektøren se at dette kan kreves ved fornyelse av reguleringsplanen. Det vises for øvrig til innsigelse og drøftingsmøte vedrørende H350.

Forsvarsbygg viser til den permanente faren som påhviler arealet pga. tidligere bruk. De har egne rutiner for blindgjengerrydding og ryddingen vil sikre at området kan nyttes til beiting og nødvendig tilsyn, men ikke slik at brenning er forsvarlig. Forsvarsbygg skriver at fullstendig sanering ikke vil komme til gjennomføring før feltet ev. legges ned, og de mener at feltet bør beholdes som en kapasitet som kan tas i bruk dersom behovet skulle oppstå i framtiden. Etter deres vurdering har redusert bruk av blindgjengerfeltet en positiv virkning for hubroen.

Bruksbegrensninger for Forsvaret bør tas inn i planbestemmelsene:

Kommunedirektøren mener ut fra normal reguleringsplanbehandling, at reguleringsplanen med bestemmelser skal fange opp alle forutsetningene for bruk av/bygging i et område. Det er uvanlig at reguleringsplanen skal stille noen forutsetninger og at privatrettslige avtaler utgjør tilleggsbegrensninger (selv om det alltid er en forutsetning for bygging/bruk at privatrettslige avtaler er på plass).

Forsvarsbygg skriver at planen bør ha en viss fleksibilitet og robusthet til å fange opp ev. endrede behov for Forsvaret. De mener at bruksbegrensningene eller grenseverdiene bør avklares i vedtak etter andre lover eller i privatrettslige avtaler og viser til at avvik fra vilkårene for Jolifjell krever reforhandling av grunneieravtalene.

Bestemmelsene bør konkretiseres mht. tiltaksomfang og lokalisering:

Kommunedirektøren har problemer med å komme med konkrete forslag til detaljeringer for å ivareta både Forsvarsbygg og imøtekomme Gjesdal Bondelag/grunneierne.

Forsvarsbygg viser til at planen gir betydelige begrensninger gjennom avgrensning av areal hvor det tillates nye skytebaneanlegg, MS1, og hensynssoner med forbud mot tiltak (H350 og H560). Etter deres skjønn vil en ytterligere konkretisering av bestemmelsene fjerne mye av en allerede begrenset fleksibilitet for videreutvikling.

Bestemmelsene for tilknyttet landbruksformål (tiltak for landbruk og gårdstilknyttet næring) må gjelde i hele planområdet:

Området vist som formål forsvaret, kunne etter kommunedirektørens vurdering, ha vært vist som LNF-formål, ev. som striperegulering «Angitt militært formål kombinert med andre hovedformål». Dette fordi Forsvaret oppgir at de kun skal benytte området i 50 – 60 dager pr år. Når reguleringsformålet er forsvaret, kan det ikke legges inn bestemmelser som tillater tiltak til landbruk eller fritidsboliger. Forsvarsbygg ønsker ikke en løsning med kombinerte formål og har varslet at de vil reise innsigelse dersom arealformålet i reguleringsplanen endres.

Forsvarsbygg viser til at skyte- og øvingsområdet Sikvaland/Jolifjell er avsatt til formål forsvaret i kommuneplanen og reguleringsplanen fra 1987, og at tiltak for gårdstilknyttet næring innenfor skytefeltet vil bryte med hovedformålet. Det vises videre til behovet for varsomhet innenfor områder dekket med kystlynghei. Forsvarsbygg mener at planen ikke legger opp til endringer i arealbruk som i vesentlig grad vil endre forutsetningene for grunneiernes utnyttelse av arealene.

A2 Grunneierne i Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsområde v/Svein K. Søyland, brev av 20.08.20

Det vises i uttalelsen til at grunneierne var samlet til et møte om saken 19.08.20. På grunnlag av møtet gis det følgende uttalelse;

Det er en god del usikkerhet både når det gjelder påvirkning på miljø og kulturlandskap.

Det er fremdeles ikke gitt utslippstillatelse, og det er uvisst hvordan kystlyngheia kan skjøttes. Det som er klart, er at det ikke skal skytes med bombekaster mer, og det skal heller ikke benyttes andre våpen som kan gi blindgjengere. På bakgrunn av dette vil grunneierne kreve at det «gamle» området som er inngjerdet, blir ryddet for blindgjengere, slik at det området kan nyttes til beite, etter reglene i avtalene, uten at det skjer med livet som innsats. Området vil da også være mer tilgjengelig for allmennheten.

Grunneierne er godt fornøyde med at de områdene som ligger vest for fv. 201 er frigitt, men en kunne gjerne ha sett at det var mulighet for å frigi mer.

Kommunedirektørens kommentarer:

Se kommentar til uttalelsen til Gjesdal bondelag A1.

A3 Brit og Njål Vold, eier av gnr. 31, bnr. 25, brev av 23.08.20

Vold forstår behovet for en ny reguleringsplan, og har disse innvendingene som grunneier:

1. Sikringssone nordøst for skytefeltet. Det vises til at Store Jolifjell vil fungere som en naturlig sikring langs skytebanen, samtidig som det ikke vil bli brukt bombekastere i øvingsfeltet. Det vises til at den gamle sikringssonen som gikk helt nord til Solheim, Kyllingstad, legger beslag på unødvendig mye landbruksjord. Vold ber derfor om at det i den nye reguleringsplanen, må tegnes inn betydelig mindre sikringssone i nordøstlig retning (mot Solheim, Kyllingstad).
2. Veirett Kyllingstad. Vold viser til at det legges til rette for en ny og bedre innkjøring fra E39. De ber derfor om at de gamle avtalene om veirett fra Kyllingstad og sørover, oppheves.

Avslutningsvis vil de minne om den betydelige feltkunnskapen grunneierne i området har og oppfordrer kommunen til å lytte til «kjentfolk» i utarbeiding av ny reguleringsplan.

Kommunedirektørens kommentar med kommentar fra Forsvarsbygg:

Pkt. 1: Stora Jolifjellet ligger midt i bombekasterområde, MS1. Sikringssonen/hensynssonen for dette området skyldes gamle eksplosiver som tilsier at ferdsel i området må skje med forsiktighet og at det ikke kan tillates brenning. Området kan ikke reduseres i utstrekning før Forsvarsbygg har ryddet det for blindgjengere, noe de ikke ønsker å gjøre nå.

Pkt. 2: reguleringsplanen regulerer ikke veiretter, og planen medfører ingen endringer i adkomstforholdene i forhold til dagens situasjon. Statens vegvesen har stilt krav om at avkjørselen til E39 ved Søyland oppgraderes i tråd med vegnormalene.

Forsvarsbygg skriver i sine kommentarer at det ikke er realistisk med etablering av ny adkomst.

Kommunedirektøren minner om at det er Forsvaret sin reguleringsplan. Vi er usikre på hvilke endringer det ev. kunne ha vært aktuelt å gjøre etter dialog med Vold. Det meste styres via Forsvarets behov og avtalene med grunneierne.

A4 Fylkesmannen i Rogaland (nå Statsforvalteren), brev av 24.08.20

Fylkesmannen skriver at planområdet er stort, men at detaljeringsgraden er liten. Dette gjør at planen har ganske frie rammer, særlig i områder hvor det er kystlyngheia. Det vises til at deler av MS1, som er den aktive delen av feltet, overlapper med område hvor det er kystlyngheia, og at hensynssonene ikke i tilstrekkelig grad ivaretar naturverdiene i planområdet. Fylkesmannen viser til at bestemmelsen til hensynssonen (pkt. 6.4) er lite konkret og åpner opp for byggetiltak i et område der det skal tas hensyn til naturverdiene. Fylkesmannen gir **faglig råd** om å øke detaljeringsgraden i planen, særlig innenfor områder med hensynssone for bevaring av naturmiljø. Videre anbefales det størst mulig sambruk av vegnett og annen infrastruktur til vindkraftverket for å redusere omfanget inngrep i naturen.

Hubro: Fylkesmannen viser til at påvirkningen av et økosystem skal vurderes ut fra de samlede belastningene som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Det vises til at utbyggingen av vindkraftverket i området har forsterket presset mot en allerede svært sårbar bestand av hubro.

Fylkesmannen etterlyser en vurdering av hvordan hubroen levevilkår blir påvirket når det i tillegg tilrettelegges for økt skyting, bl.a. i hekkeperioden. Det gis **faglig råd** om at det gjøres slik vurdering. Videre gis det **faglig råd** om at det innarbeides hensynssoner på 1 km fra hubroens leirlokaltet der det ikke skal foregå skyting mellom 1. februar og 31. juli.

Bestemmelser for perioder med redusert aktivitet: Fylkesmannen viser til opplysningene om at bruken av området begrenses til 50 dager per år, men at det i bestemmelsene kun er gitt bestemmelser for perioder med redusert aktivitet. Fylkesmannen gir **faglig råd** om at bestemmelsene tydeliggjøres på dette punktet slik at hensynet til støy blir ivaretatt.

Skjøtsel av kystlynghei: Fylkesmannen viser til at det er registrert tre store arealer med kystlynghei innenfor skytefeltet, der alle er registrert som svært viktig (verdi A), og at brenning ikke kan utføres innenfor hensynssone H530. I den forbindelse påpekes viktigheten av å opprettholde beite som skjøtselstiltak i dette området.

Kantvegetasjon: Fylkesmannen påpeker at det så langt som mulig må unngås unødvendige inngrep i kantvegetasjonen langs vassdrag. Dersom det skal gjøres inngrep minnes det om at dette krever egen avklaring etter vannressursloven § 11, hvor Fylkesmannen er myndighet.

Kommunedirektørens kommentarer med kommentar fra Forsvarsbygg:

Fylkesmannen har kommet med flere faglige råd/sterke anbefalinger som kommunen og Forsvarsbygg bør imøtekomme så langt det er mulig.

Kommunedirektøren har problemer med å se hvordan detaljeringsgraden kan økes, så lenge Forsvarsbygg ikke kommer med forslag til hvordan dette kan løses innenfor deres behov.

Forsvarsbygg har i sitt notat etterlyst en nærmere begrunnelse fra Fylkesmannen på behovet for detaljering av bestemmelsene.

Når det gjelder ivaretagelse av hubroen i området kan ikke kommunen anbefale en hensynssone som avslører reirlokalteten, da denne er hemmelig. Kommunedirektøren er imidlertid i utgangspunktet positiv til et skyteforbud 1 km fra hubroens leirlokaltet fra 1. februar og 31. juli. Forsvarsbygg mener imidlertid at innspillet om hensynssone 1 km fra hubroens reirlokaltet, i all hovedsak er ivaretatt i kraft av blindgjengerfeltet og hensynssonen for kystlynghei, og at de planlagte standplassene for skyting som i dette tilfellet utgjør støykildene, ligger vesentlig lenger unna reiret enn 1 km. De mener videre at eksisterende hensynssoner beskytter leir-lokalitetene mot fysiske inngrep og mot menneskelig ferdsel.

Når det gjelder utredning av samlet belastning for hubro viser Forsvarsbygg til at vindkraftverket Måkaknuten med en kontinuerlig drift gjennom året, utgjør en mye større belastning enn Forsvarets virksomhet.

Bestemmelsene som gjelder støy, pkt. 4.1.3 er, etter kommunedirektørens mening, ikke tilfredsstillende. De vedlagte bestemmelsene som Forsvaret ønsker, setter f.eks. krav om skyteforbud på natt 17. mai, kristi himmelfartsdag og pinsehelga, tidspunkt der det i utgangspunktet er skyteforbud iht. avtale med grunneierne. Bestemmelsen sier lite om hvilke støykrav som egentlig gjelder, og Forsvaret skal selv håndtere klager. Kommunedirektøren har stor forståelse for at grunneiere/naboer er usikre på konsekvensen av reguleringsplanen. Spørsmålet er om et tillegg om maks 60 dagers bruk i året vil sikre berørte parter.

Iht. pkt. 5.8, i planbeskrivelsen, støy, skal bestemmelsene ivareta støyveilederen T1442/2016. Forsvarsbygg har i e-post av 12.03.21, foreslått å erstatte T-1442 med henvisning til utslippstillatelsen Miljødirektoratet skal behandle straks reguleringsplanen er vedtatt. Dette fordi T-1442 ikke har kriterier for tunge våpen og dermed ikke favner all aktivitet i skytefeltet. Kommunedirektøren er ikke kjent med støykrav i utslippstillatelser for skytefelt, men argumentasjonen synes fornuftig, og det foreslås derfor en henvisning til utslippstillatelsen.

A5 Rogaland fylkeskommune, regionalplanavdeling, brev av 15.07.20

Fylkesrådmannen støtter langt på vei de betenkelighetene som kom fram i rådmannen i Gjesdal sitt saksframlegg, både når det gjelder kystlynghei og hensynet til hubro. De ser det også som betenkelig med så frie rammer som planen legger opp til knyttet til omfanget av bygging innenfor området, særlig med bakgrunn i at området hvor det åpnes for bygging i stor grad overlapper med kystlynghei.

Regionalplanavdelingen ser det som positivt at deler av området tilbakeføres til LNF, men påpeker at de ideelt sett skulle sett større arealer tilbakeført til friluftsliv.

Det henvises til opplysningen om at bruken begrenses til 50 dager pr. år og begrensningen etterlyses i bestemmelsene.

Fylkeskommunen gjør oppmerksom på at eventuelle fysiske inngrep i vassdrag, f.eks. bygging av veier, er søknadspliktig i henhold til fysiske tiltak i vassdrag.

Kulturminner og kulturlandskap. Det vises til at det er registrert en rekke nyere tids kulturminner i planområdet, og det anbefales at fellesbestemmelsen knyttet til nyere tids kulturminner (pkt. 2.1) endres til: «*Nyere tids kulturminner som grunnmur, steingjerder og innhegninger, ivaretas så langt som mulig og skal ikke fjernes*».

Kommunedirektørens kommentarer:

Det vises i hovedsak til kommentarer til øvrige uttalelser.

Kommunedirektøren har endret bestemmelsenes pkt. 2.1 iht. Fylkeskommunens anbefaling.

A6 Stavanger maritime museum, brev av 24.08.20 og Rogaland fylkeskommune, seksjon for kulturarv, brev av 25.08.20, 22.12.20 og 26.01.21

Fylkeskommunens seksjon for kulturarv viser til forvaltningsavdelingens brev om nyere tids kulturminner. Videre vises det til at saken ble oversendt til Stavanger maritime museum (MUST), som fag- og forvaltningsmyndighet i sjø- og vassdrag. På grunnlag av uttalelsen fra MUST, fremmes det **administrativ innsigelse** til planen, da planen kommer i konflikt med nye funn av automatisk freda fiskerfangstanlegg innenfor planområdet, jf. kml § 4. Det vises til et behov for å gjennomføre undersøkelser i vann, for å avklare omfanget av de automatisk freda kulturminnene.

Seksjon for kulturarv har gitt ny uttalelse til planen i brev av 22.12.20. Det vises til at Stavanger maritime museum har påvist til sammen femten automatisk freda fiskefelleanlegg som må ivaretas gjennom planen. Videre vises det til at de i forbindelse med nye registreringer i vassdraget, har blitt gjort oppmerksom på en korsformet kølle i miniatyr, en sjelden gjenstandskategori fra eldre steinalder. De ber om at også dette funnstedet med en sikringssone på fem meter, blir markert på plankartet med hensynssone 11-8d) på samme måte som fiskefellene.

Fylkeskommunen har kommet med forslag til ny reguleringsbestemmelse for å ivareta kulturminnene og ønsket at oppdatert plankart og bestemmelser oversendt på ny begrenset høring.

Fylkeskommunens seksjon for kulturarv trakk innsigelsen i brev av 22.01.21 og anbefalte en omskriving av bestemmelsenes pkt. 6.5 når det gjelder måten de registrerte fangstanleggene føres opp.

Kommunedirektørens kommentarer:

Endringene er innarbeidet i de vedlagte bestemmelsene.

A7 Nye Veier AS, e-post mottatt 25.08.20

Nye Veier skriver at de baserer sitt reguleringsarbeid på variant V4a (Søylandsdalen) i kommuneplanen for E39 Lyngdal vest – Ålgård. Det anses derfor å være få konflikter mellom planleggingen av ny E39 og skyte- og øvingsfeltet. Det vises videre til behov for et midlertidig kryss ved fv 4322 Nedrebøvegen og at reguleringen i den forbindelse vil komme i strid med reguleringsformålene i plan 201503 (Jolifjell-planen). Nye Veier ønsker i utgangspunktet ikke å inkludere deler av 201503-planen, men de legger til grunn at dette spørsmålet kan diskuteres og avklares med Gjesdal kommune med stor grad av fleksibilitet.

Kommunedirektørens kommentar

Kommundelplanen er vedtatt i tråd med variant V4a-Søylandsdalen, og forslaget til reguleringsplan for E39 Bue – Ålgård har vært ute på høring og offentlig ettersyn. Jolifjell-planen regulerer adkomsten fra dagens E39 til skyte- og øvingsfeltet og dette er også adkomst til flere gårdsbruk, bolighus og Måaknuten vindkraftverk. Ut fra dette må adkomsten opprettholdes både under byggingen av ny E39 og i etterkant. Kommunedirektøren ser ingen konflikt mellom en ny E39-plan og Jolifjell-planen. De må bare tilpasses hverandre.

A8 Statens vegvesen, brev av 08.07.20

Vegvesenet viser til tidligere uttalelser og saksframstillingen. Det vises til forutsetningen (rekkefølgekravet, pkt. 7) om at eksisterende kryss med dagens E39 på Søyland skal opparbeides iht. vegnormalene i Håndbok N100, og at tekniske planer for kryssutbedringen skal godkjennes av Statens vegvesen før nye tiltak igangsettes. Videre vises det til kontakt mellom Forsvarsbygg og Nye veier som gjelder planavgrensning og overlappende arealer.

Statens vegvesen forutsetter at det lages en tilpasning mellom reguleringsplanene for Sikvaland/Jolifjell og E39 Bue-Ålgård, og at dette skjer i direkte samarbeid mellom Nye veier og Forsvarsbygg.

Kommunedirektørens kommentar:

Etter kommunedirektørens mening må alle berørte parter, spesielt; grunneier(e), Forsvarsbygg, Nye veier, Statens vegvesen, Rogaland fylkeskommune og kommunen, samarbeide for å finne den beste løsningen til reguleringsplan for ny E39 og adkomstveier både midlertidig og permanent. Kommunedirektøren har fått bekreftet at reguleringsplanen for ny E39 vil bli tilpasset Jolifjell-planen.

A9 IVAR IKS, brev av 19.08.20

IVAR viser til at feltet som ønskes regulert, ligger i nedbørsfeltet til Langevatn. Det vises til at det i fagrapporten som er lagt til grunn for reguleringsplanen, ikke er funnet at aktiviteten vil påvirke råvannskvaliteten negativt og at uttak fremdeles vil være akseptabelt. Ut fra dette har IVAR ingen innvendinger mot planen.

A10 Norges vassdrags- og energidirektorat, NVE, brev av 22.06.20

NVE har gitt en generell tilbakemelding og ikke konkret uttalelse i saken.

Høringsuttalelser til begrenset høring med frist 04.10.21

Etter formannskapet vedtak 02.09.21 ble reguleringsplanen sendt på begrenset høring i brev av 10.09.21 med høringsfrist 04.10.21. Brevet ble sendt til Forsvarsbygg, Statsforvalteren i Rogaland, Rogaland fylkeskommune, Gjesdal bondelag og grunneiere. Det ble mottatt uttalelse fra Forsvarsbygg (innsigelse), Statsforvalteren og Rogaland fylkeskommune. Disse er referert og kommentert under.

B1 Forsvarsbygg, brev av 16.09.21

Forsvarsbygg viser til at de uttaler seg og har innsigelseskompetanse til planer etter plan- og bygningsloven for å avverge at vitale militære interesser forringes ved nye planvedtak.

Det **reises innsigelse** til rekkefølgekravet, pkt. 7, som sier at: «*Innen 10 år fra reguleringsplanen er vedtatt skal område H350, brann- og eksplosjonsfare, ryddes på en slik måte at kystlyngheia kan skjøttes ved brenning. Gjerdene rundt området skal fjernes og området skal kunne benyttes til friluftsliv og beite.*».

Det vises til at Forsvarsbygg har til hensikt å lage en plan som sikrer Forsvaret tilstrekkelige rammebetingelser innenfor Sikvaland/Jolifjell SØF. Bestemmelsen setter krav til at H350 skal avvikles innen 10 år og Forsvarsbygg mener at dette i praksis vil innebære at arealet bortfaller som en viktig kapasitet for Forsvarets bruk.

Ut over dette har de ikke merknader til den begrensede høringen.

Kommunedirektørens kommentar:

Kommunedirektøren har forståelse for Forsvarsbygg sin innsigelse, og den var forventet. Begrunnelsen om at arealet bortfaller som en viktig kapasitet for Forsvarets bruk, hvis det ryddes, er imidlertid noe underlig. Vi har tidligere fått forståelse av at området med brann- og eksplosjonsfare først og fremst inneholder «gamle synder» som det vil være økonomisk krevende å rydde, og at det ikke er ønskelig å prioritere rydding nå. Riktignok har alle skytebanene (vist på s. 16 og 17 i den vedlagte planbeskrivelsen) standplass i den sørøstre delen av H350, brann- og eksplosjonsfareområdet. Det synes imidlertid ikke å være direkte sammenheng mellom sikkerhetssonene for skytebanene og hensynssoneområdet, H350. Det vises før øvrig til referatet fra drøftingsmøtet som refereres lengre nede.

B2 Statsforvalteren i Rogaland, brev av 22.09.21

Statsforvalteren ser det som positivt at det blir lagt inn et rekkefølgekrav som bidrar til bedre skjøtsel av kystlyngheia i området, og har ingen vesentlige merknader til endringen.

B3 Rogaland fylkeskommune, brev av 15.10.21

Fylkesrådmannen vurderer at rekkefølgekravet vil virke positivt for friluftsinnteresser dersom området gjøres tilgjengelig for allmennheten i større grad enn i dag.

Det bekreftes at plankart og bestemmelser anses til å være i tråd med Fylkeskommunens tidligere merknader og innspill, og de har ingen merknader til planen på ny begrenset høring.

Behandling/vurdering av innsigelse og drøftingsmøtet

Formannskapet behandlet reguleringsplanen i sak 72/21 i møte den 25.11.21. Formannskapet fattet vedtak om at kommunedirektøren og ordfører skulle innlede dialog med Forsvarsbygg med tanke på å få trukket innsigelsen mot rekkefølgekravet om rydding av område H350, brann- og eksplosjonsfare, innen 10 år.

Forsvarsbygg kommenterte anmodningen om dialog i e-post av 02.12.21. Det ble presisert at de opprettholder innsigelsen og bad kommunen om å ta stilling til videre prosess.

Statsforvalteren innkalte til drøftingsmøte 13.01.22 der representanter fra kommunen og Forsvarsbygg deltok. Det vises til det vedlagte referatet. Forsvarsbygg presiserte i møtet at det ikke er aktuelt å rydde fareområdet, H350, før hele skytefeltet nedlegges. Det ble henvist til andre skytefelt og presisert at det er vanlig praksis ikke å rydde slike områder før skytefeltene legges ned. Videre ble det presisert at Forsvarsbygg ønsker å ha muligheten for bruk av aktiv ammunisjon i området i framtiden, selv om det i et kortsiktig perspektiv ikke er tenkt benyttet blindgjengergivende ammunisjon. Drøftingsmøtet ble avsluttet med at det ikke er aktuelt for Forsvarsbygg å trekke innsigelsen og at det har liten hensikt å gå videre til meklings. Det var enighet om å se på mulighetene for handlingsrom uavhengig av reguleringsplanen.

Drøftingsmøtet ble fulgt opp i brev av 28.01.22 fra Forsvarsbygg. I brevet presiseres det at hensynssonen er viktig som en fremtidig ressurs for Forsvaret, og at det ikke vil være relevant å sanere området før det ev. fattes beslutning om nedleggelse av skyte- og øvingsfeltet. Videre at forvaltning av kystlynghei ved brenning ikke kan tillates innenfor hensynssonen. De stiller seg imidlertid positive til skjøtselsplanlegging av naturtypen kystlynghei.

Innsigelser

Forsvarsbygg har reist innsigelse til deler av pkt. 7, rekkefølgekravet om rydding av område H350. Kommunen kan ikke vedta reguleringsplanen med innsigelse.

Vurdering

Reguleringsplanen har vært oppe til politisk behandling flere ganger. Det vises til tidligere saksframlegg for mer informasjon/vurdering.

Reguleringsplanen framlegges til ny behandling iht. vedtak i formannskapet møte 25.11.21.

Det foreligger innsigelse fra Forsvarsbygg. Kommunen kan dermed ikke vedta reguleringsplanen slik den foreligger. Det innebærer at kommunen har to alternativer:

1. Fjerne rekkefølgekravet, pkt. 7, 2. avsnitt, i bestemmelsene - om rydding av område H350
2. Meklingsmøte og sannsynligvis oversendelse av reguleringsplanen til departementet til endelig avgjørelse.

Formannskapet vedtok i det siste møtet at kommunedirektøren og ordføreren skulle innlede dialog med Forsvarsbygg.

Konklusjonen fra drøftingsmøtet tilsier at det ikke er noe å oppnå med å holde meklingsmøte. Ut fra dette mener kommunedirektøren at rekkefølgekravet om rydding av området H350, brann- og eksplosjonsfare, bør slettes.

Kommunedirektøren har forståelse for Forsvarets behov for areal til skyting og trening, og at reguleringsplanen ikke må legge for snevre rammer for en mulig framtidig endring. Forsvaret ivaretar en viktig samfunnsoppgave som kommunen plikter å legge til rette for. De siste dagene har vist oss at et forsvars behov kan endre seg raskt.

Samtidig skal vi ivareta grunneierne, friluftslivet og naturmangfoldet.

Det er vanskelig å se alle konsekvenser av denne reguleringsplanen. Statsforvalteren ønsker større detaljering, Forsvarsbygg ønsker frihet og grunneierne ønsker forutsigbarhet og å kunne se konsekvensene av reguleringsplanen og utslippstillatelsen. Alle partene ønsker at beiteressursene kan benyttes i kombinasjon med at kystlyngheia vedlikeholdes.

Det vil på tross av relativt frie rammer i planen, bli utfordrende for Forsvarsbygg å overholde alle restriksjonene. Dette pga. hensynssoner over store deler av området, inkludert de registrerte kulturminnene, men ikke minst pga. mange bekker og vann i området. Videre er det avtaler med grunneierne som skal overholdes. Dette innebærer et skyteforbud i feltet mellom 15. mai og 15. august av hensyn til beitende husdyr, og forsvarrets rett til å bruke feltet til øvelser er begrenset.

Det er gjort noen mindre endringer i de vedlagte bestemmelsene etter drøftingsmøtet:

- i pkt. 6.2, H350, brann- og eksplosjonsfare, er det presisert at brenning av vegetasjon eller bålrensing ikke er tillatt innenfor området.
- i pkt. 6.4, bevaring av naturmiljø, er bestemmelsen supplert med «skjøtselsplan».
- I pkt. 7, rekkefølgekrav, er kravet om rydding av H350 slettet.

Endringene er vist med rød skrift i de vedlagte bestemmelsene revidert 09.02.22.

De foreslåtte endringene utløser ikke krav om ny begrenset høring.

Planbeskrivelsen er oppdatert med informasjon om hva som er hensikt med en skjøtselsplan.

Konklusjon:

Det foreligger innsigelse til reguleringsplanen og kommunen kan ikke vedta den før innsigelsen er trukket *eller* rekkefølgekravet, pkt. 7, 2. avsnitt om å rydde område H350, er tatt ut av bestemmelsene. Kommunedirektøren anbefaler å slette rekkefølgekravet og at reguleringsplanen vedtas slik den nå foreligger.

Kommunedirektøren i Gjesdal, 24.02.2022

Pål Larsson
kommunedirektør

Årstein Skjæveland
Kommunalsjef kultur og samfunn

Vedlegg:

Plankart Sikvaland_Jolifjell, kart endret 20.01.21
Plankart Sikvaland_Jolifjell, rasfarekart
Reguleringsbestemmelser_Sikvaland-Jolifjell_09.02.22
Planbeskrivelse Sikvaland-Jolifjell_09.02.2022
Referat fra drøftingsmøte, reguleringsplan for Sikvaland_Jolifjell skyte- og øvingsfelt
Kommentar fra Forsvarsbygg 02.12.21 til anmodning om å trekke innsigelsen
Oppfølging etter dialogmøte, brev fra Forsvarsbygg dat. 28.01.22
Saksprotokoll formannskapet møte 25.11.2021, sak 72_21,
A1 Gjesdal Bondelag
A2 Grunneierne i Sikvaland_Jolifjell skyte- og øvingsfelt
A3 Brit og Njål Vold, gnr. 31, bnr. 25
A4 Fylkesmannen i Rogaland
A5 Rogaland Fylkeskommune, regionalplanavdelingen
A6 Endelig høringsuttalelse fra Rogaland fylkeskommune etter arkeologisk registrering, brev dat. 22.12.20
A6 Fylkeskommunens seksjon for kulturarv, trekking av innsigelse
A6 Kopi av brev fra Stavanger Maritime museum dat. 16.12.20
A7 Nye Veier AS
A8 Statens Vegvesen
A9 IVAR IKS
A10 Norges vassdrags- og energidirektorat
A11 Kommentarer fra Forsvarsbygg 17.09.2020 på høringsuttalelser til offentlig ettersyn
B1 Forsvarsbygg AS, innsigelse til ny begrenset høring
B2 Statsforvalteren i Rogaland, uttalelse til ny begrenset høring av reguleringsplan
B3 Rogaland fylkeskommune, uttalelse til ny begrenset høring
ROS_analyse_14.02.20